

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Boštjan Jazbec
Guverner

Javno pismo guvernerja predsedniku Republike Slovenije

Spoštovani predsednik Republike, na vas se obračam v zvezi z izjavo vašega svetovalca dr. Franceta Arharja, kot je citirana v današnjem časniku Delo, v članku Stranke za revizijo bančne sanacije (oz. Politika o guvernerju šele po volitvah (e-različica)).

Dr. France Arhar, vaš svetovalec, je v zvezi z volilnim programom SD, ki navaja, da je treba odpraviti napake, ki so se zgodile pri sanaciji bank leta 2013, in napoveduje revizijo projekta sanacije, za današnje Delo med drugim povedal: *"Vsak kandidat za guvernerja bo moral odgovoriti na vprašanje, kako ocenjuje to sanacijsko zgodbo. To sem povedal tudi predsedniku države, pred katerim je zdaj iskanje kandidata za novega guvernerja. Iz urada predsednika države smo oškodovanim v sanaciji bank poslali tudi pismo, v katerem sem zapisal mnenje, da bi veljalo razmisliti o poravnavi."*

Menim, da je takšna poteza vašega Urada oz. vašega svetovalca – kot je v citatu navedena v časopisu - nedopustna.

Nekdanji imetniki podrejenih instrumentov in delnic bank, ki so prenehale zaradi izrednih ukrepov pri sanaciji bank, so zoper Banko Slovenije sprožili številne sodne postopke pred rednimi sodišči in tudi pred Ustavnim sodiščem, da bi izpodbijali zakonitost oziroma ustavnost izrednih ukrepov. Ustavno sodišče je že oktobra 2016 soglasno potrdilo, da so člani Zakona o bančništvu (ZBan-1), ki so bili pravna podlaga za izredne ukrepe Banke Slovenije leta 2013 in 2014, v skladu z Ustavo. Je pa Ustavno sodišče zakonodajalcu dalo dodatna navodila za sprejem učinkovitejšega sodnega varstva za imetnike kvalificiranih obveznosti bank, ki so prenehale, ko bodo redna sodišča ugotavljala, ali je Banka Slovenije pri obravnavi podrejenih obveznosti ravnala zakonito. Zakon, ki bi uredil učinkovito sodno varstvo imetnikov kvalificiranih obveznosti bank, še vedno ni sprejet, zakonodajalec s sprejemom zamuja skoraj leto dni.

Do današnjega dne noben sodni ali kakršen koli drugi uradni postopek ni potrdil očitkov, da je bila v sanaciji bank 2013/14 storjena kakršnakoli nepravilnost ali da je prišlo do nezakonitega oškodovanja kogarkoli. Prav tako niso bili predstavljeni nobeni dokazi, ki bi utemeljeno kazali na kakršnekoli nepravilnosti v postopkih Banke Slovenije. Zato je nedopustno, da iz vašega Urada, ki bi moral delovati kot varuh ustavnega reda in pravne države, prihajajo trditve o nepravilnostih pri sanaciji oziroma o oškodovanju nekdanjih imetnikov podrejenih instrumentov in delnic bank. Na tej podlagi so vsakršne pobude za poravnavo s strani predsednika republike preuranjene in neutemeljene.

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Z vsebino pisma, ki je bilo po navedbah dr. Arharja poslano iz vašega Urada, nisem seznanjen (smo pa vaš Urad zanj zaprosili), nihče iz vašega Urada se nikoli -- niti tokrat - ni obrnil na Banko Slovenije glede podatkov v zvezi s sanacijo ali za stališča.

Trditve je tako možno razumeti tudi kot pritisk na Banko Slovenije ter na kandidate za guvernerja, ki bi ravnanja Banke Slovenije v zvezi s sanacijo ocenjevali kot pravilna in ustrezna. Takšno prejudiciranje in izključevanje kandidatov, ki bi ocenjevali ravnanja Banke Slovenije in sanacijo v letu 2013 kot uspešno, na podlagi pavšalnih in neutemeljenih zaključkov, ki jih navaja dr. Arhar, je nesprejemljivo.

V kolikor vaš Urad predlaga poravnavo v razmerju do Banke Slovenije, je treba izpostaviti, da Banka Slovenije v okviru odgovornega izvajanja svojih nalog nikakor ne more pristati na kakršnokoli poravnavo v razmerju do nekdanjih imetnikov iz naslova ukrepov, ki jih je zakonito in pravilno izvršila v okviru sanacije bank. V kolikor vaš Urad priporoča poravnavo nekdanjih imetnikov v razmerju do države, pa je treba opozoriti, da je takšno ravnanje lahko problematično z vidika postopkov državne pomoči in lahko dodatno negativno vplivajo na zaveze, ki jih je država sprejela glede statusa in poslovanja bank. Navedeno lahko nenazadnje negativno vpliva tudi na aktualna pogajanja, ki jih z Evropsko komisijo vodi Vlada.

Pričakujem, da se bo v zvezi s tem odzvalo tudi Ministrstvo za finance, preprečiti je potrebno dodatno škodo NLB. Nedopustno je, da vaš Urad zagovarja partikularne interese nekdanjih imetnikov podrejenih instrumentov in delnic bank, in popolnoma zanemari legitimne interese vseh davkoplačevalcev, ki smo prispevali k uspešni sanaciji bančnega sistema.

Napoved poravnav se lahko razume tudi kot namera, da se ustavi vse razprave in postopke za iskanje odgovornosti za razmere, zaradi katerih je slovenski bančni sistem leta 2013 sploh potreboval sanacijo. Med njimi nesporno so predsanacijske vlade, zlasti vaša vlada, dejstvo tudi je, da je bil dr. Arhar v času sanacije predsednik nadzornega sveta NLB.

Navedene trditve, kot jih je za Delo navedel dr. Arhar iz vašega Urada, so pri državljanih lahko razumljene kot nedvoumna obsodba posameznikov, ki smo v letih 2013/14 sodelovali pri sanaciji. Posredna diskreditacija Banke Slovenije in posameznikov, ki so v postopkih sodelovali, je nedopustna, saj v celoti ignorira razloge, ki so zahtevali ukrepanje. To je nedopustno in posebej problematično v kontekstu groženj, ki jih ta teden prejemam.

Sanacija bank leta 2013/2014 je ključno prispevala k obratu in stabilizaciji gospodarskih razmer v Sloveniji. Izvedena je bila skladno z veljavno zakonodajo, ki je s ciljem zaščite davkoplačevalcev predvidela t. i. "delitev bremen". To pomeni, da so del potrebnega kapitala za banke, ki smo jih rešili pred propadom, prispevali tudi delničarji in imetniki podrejenih obveznic bank. Zaradi teh prispevkov je bil strošek sanacije za davkoplačevalce nižji. Banka Slovenije meni, da je pravno varstvo imetnikom kvalificiranih obveznosti bank, kot ga

BANKA
SLOVENIJE
EVROSISTEM

zahteva Ustavno sodišče, potrebno zagotoviti čim prej. Ob vsem ponavljam: sanacija bank bi bila cenejša, če bi vlade – zlasti vaša vlada – pravočasno zagotovila potreben kapital največjim bankam v državni lasti in izpolnila zahteve Banke Slovenije.

Pozivam vas, da popravite nastalo škodo in ne dopuščate – zlasti znotraj svojega Urada ne - rušenje zaupanja v institucije države.

Boštjan Jazbec, guverner Banke Slovenije